

ROERKERKNIEUWS - Hemelvaart

editie 201 (7 mei 2024) – www.roerkerken.nl

Patroonsfeest St. Odiliënberg (8 mei)

Op woensdag 8 mei a.s. vieren we in St. Odiliënberg weer op plechtige wijze het feest van onze patroonheiligen: Wiro, Plechelmus en Otgerus. Omdat het dan daags voor Hemelvaart is, is het gebruikelijke avondprogramma niet op de dag zelf, maar op de vooravond voorzien. We beginnen de festiviteiten dan ook op dinsdagavond 7 mei om 17.30 uur met de gezongen Vespers in de basiliek. Aansluitend ontvangst in de Priorij (Jan van Abroekzaal) met koffie en vlaai, om 19.00 uur gevolgd door een inleiding verzorgd door diaken dr. Gerard Sars: 'Regionaal Europa in de Oorkonde van Bisschop Balderik uit 943'. Op woensdag 8 mei is er om 9.30 uur de gebruikelijke hoogmis, met (de oorspronkelijk uit St. Odiliënberg [Reutje] afkomstige) pastoor-deken Mgr. Jos Spee uit Venlo als hoofdcelebrant, in concelebratie met onze pastoor en die van Tegelen als concelebranten. Aansluitend de gelegenheid om de relieken te vereren en een persoonlijke zegen daarmee te ontvangen.

muziek aan huis

'Muziek voor de Vespers' in inmiddels al een bekend verschijnsel, iedere eerste zondag van de maand om 16.00 uur in de onze basiliek, voorafgaand aan de gebruikelijke vespers om 17.00 uur. Inmiddels is er alweer een nieuw initiatief geboren: 'muziek aan huis', het aanbod van een uurtje (licht-)klassieke muziek, dat geschoolde, maar doorgaans amateur-musici aanbieden aan mensen die moeilijk ter been of ziek thuis zijn. Bij voorkeur in de middaguren. Het betreft een groepje van 2/3 personen, die tussendoor nog iets over zichzelf vertellen, over hun instrument of over het repertoire dat ze ten gehore brengen. Met een kopje koffie, thee of anderszins en een kwartiertje napraten wordt het muziekbezoek afgesloten. Er zijn geen kosten aan verbonden. Voor meer informatie: Gerard Sars, tel. 0475-537765 of gerard.sars@gmail.com.

Restauratie Mariakapel St. Odiliënberg

Zoals we in Roerkerknieuws 197 al aankondigden, is medio april dan eindelijk de restauratie van de Mariakapel begonnen met de plaatsing van een steiger en het herstel van het voegwerk in de westgevel. Dit project werd al in 2021 (in het kader van de jaarlijkse actie Kerkbalans) aangekondigd. Dat het project zo lang op zich liet wachten is te wijten aan de architect die ons al te lang aan het lijntje heeft gehouden. Gelukkig kunnen en mogen we sinds kort rekenen op een deskundige uit de Roerstreek die zich niet alleen bereid heeft verklaard de architect (nog meer) achter de voden te zitten, maar ook het project te begeleiden. De kosten voor de restauratie van de Mariakapel werden drie jaar geleden al op een ton beraamd; een groot gedeelte daarvan zal echter met (overheids-)subsidies gedekt worden. Om zoveel mogelijk subsidie binnen te kunnen halen zou de restauratie in drie fasen worden uitgevoerd. Daarom was en is het ook zo belangrijk dat voor het verstrijken van de eerste subsidietermijn in 2025 ook de eerste restauratiefase afgerond kan worden. De Mariakapel van St. Odiliënberg is en blijft een interessant fenomeen. Het betreft een eenbeukig gebouw of zaalkerk. St. Wiro zou deze kapel gelijktijdig met de kerk, gewijd aan St. Petrus, hebben gebouwd. Waartoe diende dit bouwwerk eigenlijk? Het zou in de periode dat de huidige basiliek een stiftkerk was (een kapittelkerk of collegiale kerk) als parochiekerk hebben gediend. Zoals in Maastricht naast de St. Servaas de St. Jan staat, en naast de O.L.

Vrouw de St. Nicolaas stond. Naar die kerkfunctie worden dan de sporen in verband gebracht die op een drie-beukige kerk wijzen. Die sporen zijn in noordmuur te vinden: daar zijn immers drie, nu dichtgemetselde bogen te zien, waarvan men denkt dat ze de doorgangen van de middenbeuk naar de noordelijke zijbeuk vormden, getuige een aan de muur parallel lopende fundering. Opvallend is echter de merkwaardige vorm van de pijlers: breed en dun. Daarom zijn er ook mensen die denken dat het hierbij om een poortgebouw gaat, zoals er in het Duitse Lorsch nog een geheel compleet aanwezig is (St. Michaelkapelle). We hebben het dan in St. Odiliënberg over een poortgebouw dat waarschijnlijk nog ouder is en daarmee misschien wel als voorbeeld voor andere abdijen (en voor Lorsch) heeft kunnen dienen. Het is niet onwaarschijnlijk dat er bij elk klooster een dergelijk poortgebouw gestaan zal hebben. *“Door modernisering, door plaatsgebrek of door het uitsterven van deze traditie zijn ze alle verdwenen, op Lorsch na. Alleen bij het klooster van St. Odiliënberg is toevallig een gedeelte gespaard gebleven”,* aldus Paul Broers in zijn werkstuk: *“‘Lorsch’ in St. Odiliënberg”* (1987). Om maar aan te geven dat het bij onze Mariakapel niet om zomaar een kapel, maar om werkelijk iets (heel) bijzonders gaat.

herbestemming St. Andreaskerk Melick

Zoals al in Roerkerknieuws 199 aangekondigd, wordt er op maandag 13 mei a.s. om 20.00 uur, vooral ook op verzoek van de gemeente, weer een informatieavond voor omwonenden en andere geïnteresseerden gehouden over de huidige stand van zaken rond de herbestemming van de kerk van Melick. Op dinsdag 30 april j.l. konden we daarover al iets in de krant lezen. Dit naar aanleiding van het dringende advies van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en het Cuypersgenootschap dat de historische luidklok uit 1337 in de toren moet blijven hangen. *“Volgens de rijksdienst en het genootschap is nooit duidelijk geworden wat er met de zeldzame klok uit 1337 gebeurt als ‘ie eenmaal weg is uit de toren. Genoemd zijn het nabijgelegen kerkhof of ergens in de kerk als die eenmaal tot wooncomplex is omgebouwd. Maar concreet is dat nooit geworden. Dat de Andreaskerk een Rijksmonument is, komt overigens enkel door de luidklok. Als die uit het gebouw verdwijnt, is de kerk ook geen Rijksmonument meer. Een woordvoerder van de gemeente kan alleen melden dat de appartementen in de toren van de baan zijn en dat de klok blijft. Het college zou zich nog over de reacties van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en het Cuypersgenootschap moeten buigen en kan daarom niet verder inhoudelijk reageren. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed adviseert het college echter om geen omgevingsvergunning te verlenen voor de huidige verbouwingsplannen van de kerk. Zo moeten ook de gebrandschilderde glas-in-lood-ramen uit 1956 van de Maastrichtse kunstenaar Jérôme Goffin behouden blijven. Het Cuypersgenootschap onderschrijft dat: ‘Als de ramen worden uitgenomen en opgeslagen is de kans groot dat ze alsnog verloren gaan of naar het buitenland verdwijnen. Helaas hebben wij dit elders zien gebeuren’. Verder moeten de inwoners van Melick nog betrokken worden bij de besluitvorming en is het zaak dat nog eens gekeken wordt naar de inpassing van buitendeuren, balkons en noodtrappen. Daardoor komen er veel openingen in de muren en ook dat wil de Rijksdienst anders zien”.* Wat het betrekken van de inwoners (en parochianen) bij de plannen betreft zij verwezen naar de uitnodiging voor de reeds genoemde informatieavond op maandag 13 mei a.s. om 20.00 uur in de dagkapel.

Carl Weber – architect van de oude St. Catharinakerk van Montfort uit 1858 (III)

Vermoedelijk dateren uit 1860 Webers plannen voor de in 1863/1865 gebouwde St. Franciscuskerk te Franeker waarover de hoofdingenieur van Waterstaat erg te spreken was.

In de jaren zestig van de 19^e eeuw kreeg Weber verschillende gelegenheden om ook in en om Roermond te bouwen. In 1860/1861 verrees allereerst een gotische kapel in de Weerd, vlak bij de stad. Vanaf 1863/1866 was hij bezig met een klooster voor de Redemptoristen bij de Kapel in 't Zand en in 1864 kreeg hij de opdracht voor het Bisschoppelijk College ter plaatse. In 1880 werd het Vincentiusgebouw in de Kruisherestraat gebouwd, waarvoor Weber gratis de plannen had gemaakt. Dat zijn doorbraak uitbleef is, naar het zich laat aanzien, in hoge mate te wijten aan zijn zeven jaar jongere stadgenoot Cuypers. Aanvankelijk gingen hun beider carrières tamelijk gelijk op. Tot het midden van de jaren zestig domineerden zij samen de neogotische kerkenbouw in Limburg. Concurrenten hadden ze eigenlijk niet, behalve elkaar. De scheiding der wegen kwam met de opdracht in 1855 voor het ontwerp van een nieuwe kerk te Wijk-Maastricht. Het was de eerste mogelijke stedelijke opdracht voor beiden, die het tot dusverre met opdrachten voor dorpskerken hadden moeten doen. De opdracht ging naar Cuypers. Waar deze vanaf dat moment Webers pad kruiste, verloor voortaan de laatste. Wel werd in Maastricht in 1857 zijn ontwerp voor een administratiegebouw uitgevoerd. Vooral Cuypers zal de aanwezigheid van Weber in de provincie Limburg als storend ervaren hebben. Enerzijds heeft hij een concurrent erbij, anderzijds is hij in het geheel niet gecharmeerd van de restauratieopvatting van Weber. Hij beklagt zich in 1855 bij Alberdingk Thijm over Webers restauratie van de gotische kerk van Leende (1852-1853), waar Weber kapitelen en pijlers had laten afhakken en door stucprofielen liet vervangen. Alberdingk Thijm stelde het geval prompt aan de kaak in de rubriek 'Wandalisme' in de Dietsche Warande. Daarmee is de toon in de concurrentie tussen beiden wel gezet. De scheiding der geesten zal in 1863-1864 in de kwestie van de Roermondse Munsterkerk nog scherper aan het licht treden. Ook voor de restauratie van de St. Bartholomeuskerk te Meerssen (de huidige basiliek, red.) – waarbij Weber al eerder betrokken was vooraleer hij in 1873 daartoe een opdracht ontving – werd uiteindelijk voor een andere architect gekozen. Al gauw verlegt Weber zijn werkterrein naar Brabant en het Gelderse deel van het bisdom 's Hertogenbosch. Daar bouwde hij in twee decennia een twintigtal weinig opzienbarende dorpskerkjes. Toen in Brabant een aantal dorpen, mede als gevolg van de industrialisatie die gaandeweg ook het platteland had bereikt, in de jaren tachtig voldoende welvarend en ambitieus was om zich een wezenlijke grotere kerk te kunnen veroorloven, ontwierp Weber er een vijftal imposante koepelkerken in neoromaanse trant. Zij vormen het opmerkelijkste deel van zijn oeuvre. Deze kerken kunnen zich meten met de grote neogotische stadskerken van Cuypers en waren waardige symbolen van de katholieke emancipatie. Met de bouw van deze koepelkerken in neoromaanse stijl is Weber trouwens eens van de eersten in Nederland geweest die het monopolie van de neogotiek in de kerkenbouw structureel begon te doorbreken. wordt vervolgd

Personalia

Op zaterdagmiddag 4 mei j.l. werd in de Martinuskerk van Vlodrop **Boaz Bergh** gedoopt, terwijl 's anderendaags (5 mei j.l.) in de St. Matthiaskerk van Posterholt **Tuur Bustin, Linn Hermans, Liza Hübers, Raf Jacobs, Gies Mulders, Jayden van Ommeren, Fleur Stoffels, Aaron Thoolen, Jenna van Veldhoven en Lou van de Winkel** hun Eerste H. Communie ontvingen.

Op maandagmiddag 6 mei j.l. deden we vanuit de St. Matthiaskerk van Posterholt **Elisabeth (Setta) Kuipers-Ridderbeek (1926-2024)** uitgeleide. Geboren en getogen in Posterholt, als één na jongste in een gezin dat al eerder vier zonen en twee dochters had, rondde ze de

langere school af vlak voordat de oorlog begon. Omdat er gegeven de omstandigheden aan een vervolgopleiding niet te denken viel, ging ze van lieverlee op de Posterse textiel fabriek aan de slag, om uiteindelijk als huishoudhulp te gaan werken in een Roermonds gezin, waarin kort daarvoor de vader plotseling was overleden. In Roermond leerde ze Joep Kuipers (1932-2018) kennen met wie ze na vier jaar verkering in 1963 trouwde. Na eerst nog even bij haar ouders (en nog een ongehuwde broer en twee ongehuwde zussen) aan de Vlodropperweg te hebben ingewoond, betrokken ze een woning aan de Dr. Ariensstraat. Na de geboorte van zoon Fred nam ze alle tijd voor de huidhouding en de opvoeding, om uiteindelijk toch weer buitenshuis als huishoudhulp te gaan werken. Toch vond ze ook daarnaast nog tijd voor hobby's zoals handwerken en bloemkweken, terwijl ze ook graag mocht bakken. Ook nam ze graag deel aan de activiteiten van de Posterse Vrouwenbond. In 1994 (zoon Fred was intussen gaan studeren) verhuisde ze met Joep naar de Vlodropperweg, waar ze na de dood van haar zus Corry (1987) en broer Wiel (1993) de zorg voor haar jongste zus Lena op zich nam die in 2009 kwam te overlijden. Nadat Fred in 2001 naar Tsjechië verhuisd was, maakte Setta en Joep in 2004 hun eerste langere buitenlandreis bij gelegenheid van Freds huwelijk met Hana in 2004. Sindsdien bezochten ze Fred en Hana vaker, zeker toen de kleinkinderen erbij kwamen. Het jaar 2013 stond in het teken van Setta's en Joeps gouden bruiloft. Hoewel het overlijden van haar man Joep eind 2018 een groot gemis in haar leven bracht, probeerde ze de draad van het leven op te pakken. Toen ze ook zelf hoe langer hoe meer met haar gezondheid begon te sukkelen moest er steeds meer professionele hulp aan te pas komen, hetgeen in het Coronajaar 2020 resulteerde in opname in zorgcentrum Bosscherhof in Herkenbosch. Hoewel haar gezondheid ook daar meer en meer te wensen begon over te laten, kwam haar overlijden op donderdagmiddag 30 april j.l. toch nog onverwacht. Na de uitvaartmis volgde in Roermond de crematie.

Wit U ons financieel ondersteunen? Bij voorbaat dank!

Herkenbosch: NL 52 RABO 0121 402 088 t.n.v. kerkbestuur St. Sebastianus

Melick: NL 40 RABO 0133 000 400 t.n.v. kerkbestuur St. Andreas

Montfort: NL 39 RABO 0134 704 126 t.n.v. kerkbestuur H. Catharina

St. Odiliënberg: NL 79 RABO 0138 1180 00 tnv kerkbestuur HH. Wiro, Plechelmus en Otgerus

Posterholt: NL 06 RABO 0142 301 760 t.n.v. kerkbestuur St. Matthias

Vlodrop: NL 10 RABO 0154 600 512 t.n.v. kerkbestuur St. Martinus

Tot slot

Aan- en afmelding voor deze nieuwsbrief kan via: clustersecretariaat@roerkerken.nl

Jos. L'Ortye (Posterholt), pastoor, tel. 40 12 21 - pastoor@roerkerken.nl

Paul Hamans (St. Odiliënberg), assistent, tel. 527 825 - p.hamans@roerkerken.nl

Gerard Sars (St. Odiliënberg), diaken, tel. 537 765 - g.sars@roerkerken.nl

Rim Mom (Montfort), diaken, tel. 542 154 - r.mom@roerkerken.nl

Bert Venner (Roermond), diaken, tel. 320 215 - b.venner@roerkerken.nl

Lian Overbeeke (Posterholt), catechiste, tel. 06 – 526 20 245 - l.overbeeke@roerkerken.nl

Parochiebureau Herkenbosch, tel. 520 672 - sebastianus@roerkerken.nl

Parochiebureau Melick, tel. 537 965 - andreas@roerkerken.nl

Parochiebureau Montfort, tel. 543 127 - catharina@roerkerken.nl

Parochiebureau St. Odiliënberg, tel. 531 384 - otgerus@roerkerken.nl

Parochiebureau Posterholt, tel. 400 275 - matthias@roerkerken.nl

Parochiebureau Vlodrop, tel. 401 207 - martinus@roerkerken.nl